

Zbirk posthumno najdenih in dotlej še neobjavljenih pesmi se pogosto lotevam z nekakšnim zadržkom in s pričakovanjem, da me bodo po vsej verjetnosti pustile hladno. K sreči se vsake toliko pojavi zbirka, ki dokaže, da temu ni vedno tako. Ena izmed takih je zbirka pesmi Pabla Nerude *Tvojih nog se dotikam v senci*, ki sta jo v slovenščino odlično prevedli sestri Veronika in Christi Dintinjana.

Čilenski pesnik Pablo Neruda (z rojstnim imenom Ricardo Eliécer Neftalí Reyes Basoalto), ki je že v času svojega življenja užival pesniško slavo, je pisal pod psevdonimom, ki ga je prevzel po češkem pesniku Janu Nerudi. Leta 1971 je dobil Nobelovo nagrado za literaturo in ostal en izmed najvidnejših pesnikov Latinske Amerike. V zgodnji mladosti se je usodno navezal na Čilensko pokrajino in okolje, v katerem je odraščal, je postalo ogrodje za simbolizem njegovih pesmi. Slovi po tem, da je strastno pisal ljubezensko poezijo, največ pesmi je posvečenih Matildi, njegovi tretji ženi in največji muzi. Zanj je napisal *Cien Sonetos de Amor* (*Sto ljubezenskih sonetov*), ki v slovenščino sicer niso prevedeni. Doslej je največ Nerudove poezije v slovenščino prevajal Jože Udovič.

Zbirka *Tvojih nog se dotikam v senci* je sestavljena iz enaindvajsetih pesmi, ki so številčno označene in razdeljene na ljubezenske in druge pesmi. V njih se loteva vseh tem, ki so zaznamovale njegovo poezijo; ljubezni, opevanja narave (*Zgoraj / posrebrene gore, / spodaj zeleno grmenje / oceana*), človekovega dela in domovine, hkratio plemenitost in vsakdanjost človeške eksistence ... Pogosto namiguje na podeželski izvor sebe (*iz prstí in pšenice sem*)

in svoje ljubljene (zanjo uporablja simbole narave, prsti, rose, klasa, kruha, vina, elektrike) in opeva njena mala stopala
(*ko so te s čolna, / obkroženo s temno / modrino svetega morja, / prinesla tvoja drobna stopala*).

Pesmi, ki so prvič objavljene v tej zbirki, so odkrili šele leta 2014 in jih datirali v čas od petdesetih let pa vse do avtorjeve smrti leta 1973. Za zgodnejše pesmi velja, da so polne osamljenosti in tesnobnih občutkov ter so temačnejše od kasnejših. Za razliko od zgodnejše Nerudove poezije, ki je prežeta z negativnostjo, je ta zbirka odraz nekakšnega optimizma, odkritja nove življenjske energije in umirjenosti. Pogosto je privzeto stališče vračanja v preteklost, obračanja nazaj, vendar ne z obžalovanjem, temveč s sprijaznjenostjo in ponosom.

Ena izmed bolj intrigantnih (in stilsko ne najbolj značilnih) pesmi je oštevilčena s številko 7, v kateri daje Neruda nasvete mlademu pesniku. Napisana je v zrelem obdobju (*Še v teh visokih / letih, / po celotnem / gorovju svojega življenja*), v njej pa svari mladega pesnika pred lastno domišljavostjo. Opomni ga, naj ostane ponižen in naj kljub temu piše. Pesnika pogosto primerja s kurjačem ali s pekom, s čimer poezijo približuje vsakomur in jo vztrajno oddaljuje od vzvišenih definicij.

Slog je preprost in obarvan s simpatijo do vsakdanjega, delovnega človeka. Neruda se je javnosti prikupil s svojo surovo in iskreno poezijo, za katero se zdi, kot da jo je napisala romantična duša, ki svet še vedno dojema z vnetljivo občutljivostjo najstništva. Napisal jo je pesnik, ki je rad potoval, a je še raje ostajal v znanem okolju svoje domovine. Pisal je o usodi kontinenta in privzdigoval svoje ljudstvo (*Nikoli se / ni ustavil, moj narod*).

Pablo Neruda je bil priljubljen pesnik, pa tudi diplomat in komunist, ki je nekaj časa preživel v izgnanstvu. Težko je reči, da je bil kaj manj politik kot pesnik, a vendar je svoje življenje posvetil slednjemu. Izkušnjo pesništva je doživljal kot lastno poklicanost (*Vse življenje je krožila po mojem telesu / kakor moja lastna kri, / ki jo razvozlavam / na papir, včasih*). Ta slikar občutij se v pesmih povsem razgalja in tako vsa občutja, celo najintimnejša, postanejo javna. Zavedanje samega sebe kot takega je v tej zbirki zelo izdelano. Morda se prav zato zdi mnogim ljudem njegova poezija še vedno tako blizu, saj piše o univerzalnih temah, o okoliščinah, v katerih se znajde (dom, razmerja, tuja mesta, poklic), pa o čustvih, kakršna vsi nosimo v sebi in jih zato lahko hitro privzamemo kot naša lastna, ko nam ponudi nov šopek besed za lažje izražanje.

Zadnja, sicer precej skrivnostna in temačna pesem, se konča z verzi (*Glej, kaj prinese voda / po reki štirih rok!*) in (če si dovolim nekaj dramatičnosti) kot da namiguje na pesnikovo vedenje, da bo za izdajo nekoč stalo več oseb. Zavedanje in poznavanje samega sebe bo vselej vrednota posameznika, tudi takrat, ko v insta-svetu vse bolj izgublja pristen stik s seboj in z naravo. In komu ni kdaj blizu kak verz poetove najljubše teme, ljubezni, ki »traja tako malo, pozablja pa se tako dolgo«

.

Avtorica: Špela Sabati

{fshare id=3361}